

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A5-0217/2000

29. elokuuta 2000

MIETINTÖ

Komission tiedonanto laaja-alaisiin yhteistyösopimukseen liittyvistä
kilpailusäännöistä
(C5-0304/2000 – 2000/2154(COS))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Jonathan Evans

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	5
PERUSTELUT.....	7

ASIAN KÄSITTELY

Komissio julkaisi 27. huhtikuuta 2000 Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä C 118 tiedonantonsa laaja-alaisiin yhteistyösopimuksiin liittyvistä kilpailusäännöistä (2000/2154(COS)).

Parlamentin puhemies ilmoitti 3. heinäkuuta 2000 pidetyssä istunnossa lähettäneensä kyseisen tiedonannon asiasta vastaavaan talous- ja raha-asioiden valiokuntaan (C5-0304/2000).

Talous- ja raha-asioiden valiokunta nimitti 24. toukokuuta 2000 pidetyssä kokouksessa esittelijäksi Jonathan Evansin.

Valiokunta käsiteli komission tiedonantoa ja mietintöluonnosta 6. kesäkuuta, 10. heinäkuuta ja 29. elokuuta 2000 pitämissään kokouksissa.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi päätöslauselmaesityksen äänin 35 puolesta ja 3 tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: William Abitbol (puheenjohtajana, varapuheenjohtaja), José Manuel García-Margallo y Marfil (varapuheenjohtaja), Ioannis Theonas (varapuheenjohtaja), Jonathan Evans (esittelijä), Richard A. Balfé, Luis Berenguer Fuster, Pervenche Berès, Hans Blokland, Hans Udo Bullmann, Martin Callanan (Alejandro Agag Longon puolesta), Richard Graham Corbett (Simon Francis Murphyn puolesta), Benedetto Della Vedova, Harald Ettl (Christa Randzio-Plathin puolesta), Göran Färm (Peter William Skinnerin puolesta), Ingo Friedrich (Othmar Karasin puolesta), Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Robert Goebbels, Christopher Huhne, Pierre Jonckheer, Giorgos Katiforis, Piia-Noora Kauppi, Gorka Knörr Borràs, Werner Langen (Christoph Werner Konradin puolesta), Alain Lipietz, Astrid Lulling, Karla M.H. Peijs (Alain Madelinin puolesta), Fernando Pérez Royo, John Purvis (Marianne L.P. Thyssenin puolesta), Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Amalia Sartori, Olle Schmidt, Charles Tannock, Helena Torres Marques, Bruno Trentin, Jaime Valdivielso de Cué (José Javier Pomés Ruizin puolesta), Theresa Villiers ja Karl von Wogau.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 29. elokuuta 2000.

Tarkistusten jättämisen määräaika ilmoitetaan sen istuntojakson esityslistaluonnoksessa, jonka aikana mietintöä käsitellään.

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan parlamentin päätöslauselmaesitys komission tiedonannosta laaja-alaisiin yhteistyösopimukseen liittyvistä kilpailusäännöistä (C5-0304/2000 – 2000/2154(COS))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon asetuksella (ETY) N:o 2743/72 muutetun, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 20. joulukuuta 1971 annetun asetuksen (ETY) N:o 2821/71 5 artiklan mukaisesti annetun komission tiedonannon (C5-0304/2000¹),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan,
  - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A5-0217/2000),
- A. ottaa huomioon käytännön, jonka mukaan kartellien vastaisia toimia, fuusioita ja vertikaalisia rajoitteita koskevat tekstiluonnokset lähetetään Euroopan parlamentille ennen niiden julkaisemista, vaikka siihen ei olekaan virallista oikeudellista velvoitetta,
- B. on vakuuttunut sen tärkeydestä, että tämä käytäntö ulotetaan kattamaan myös laaja-alaiset yhteistyösopimukset,
- C. on tietoinen nykyisten lainsäädäntökehysten ja käytäntöjen muuttamistarpeesta, joka tutkimus- ja kehittämissopimusten, erikoistumissopimusten ja muiden horisontaalisten sopimusten osalta johtuu talouden muuttumisen huomioonottamisesta,
1. pitää myönteisenä komission ehdotusta, jonka mukaan laaja-alaisia yhteistyösopimuksia arvioidaan niiden taloudellisten edellytysten perusteella ja komission toteuttaman kilpailupolitiikan perusteellisen uudistamisen periaatteiden mukaisesti;
  2. on huolestunut komission valitsemasta vaihtoehdosta hoitaa horisontaalisia rajoituksia, joka poikkeaa tavasta hoitaa vertikaalisia rajoituksia; katsoo, että tässä tapauksessa yhden ryhmäpoikkeusasetuksen sijaan käsiteltävänä on kaksi erityisasetusehdotusta, jotka eivät kata kaikkia poikkeuksia, sekä suuntaviivoja, jotka kattavat useita sopimuksia, jotka eivät sisälly asetukseen, mikä merkitsee sitä, että erityyppisiä sopimuksia on käsiteltävä lainsäädännössä eri lailla;
  3. katsoo, että jotkut suuntaviivoihin sisältyvät sopimukset, kuten osto- ja myyntisopimukset, olisi sisällytettävä ryhmäpoikkeusasetukseen;
  4. vaatii, että kaikkien sopimuspuolten saatavissa olevien tulosten osalta poikkeusta sovelletaan asetuksessa ehdotetun 5 vuoden sijasta 10 vuoden ajan, tarkoituksena taata sopimuspuolten oikeusturva ja sopimusvarmuus merkittävien T&K-hankkeiden kohdalla;
  5. pyytää komissiota tarkastelemaan uusia luonnoksia pelkästään välivaiheena, joka johtaa horisontaalisia kilpailurajoituksia koskevan kattavan ryhmäpoikkeusasetuksen

---

¹ EYVL C 118, 27.4.2000, s. 3.

kehittämiseen;

6. on huolestunut siitä, että komissio ehdottaa markkinaosuusrajan käyttämistä markkinaosuuksien mittana, ja kehottaa komissiota tutkimaan vaihtoehtoisia keinoja markkinaosuuksien arvioimiseksi mainittua tarkemmin;
7. katsoo, että 2 artiklan 3 kohta rajoittaa tarpeettomasti sopimuspuolen mahdollisuutta sopia yhteisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulosten hyödyntämisestä, ja kehottaa komissiota muuttamaan tätä ehdotusta;
8. pitää myönteisenä komission ehdotuksia, joiden mukaan se muuttaa taloudellista lähestymistapaa laaja-alaisten sopimusten arvioinnin yhteydessä, mutta kehottaa komissiota selventämään sitä koskevia määräyksiä, milloin sovelletaan horisontaalisia ja milloin sovelletaan vertikaalisia suuntaviivoja;
9. pyytää komissiota täsmentämään suuntaviivoissa yksiselitteisesti, etteivät vastavuoroiset tai yksipuoliset toimitussopimukset ("tuttavatoimitukset") kuulu 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kiellon piiriin;
10. pitää välttämättömänä huolehtia siitä, että komission ehdotukset eivät johda EU:n kilpailulainsäädännön siirtämiseen takaisin jäsenvaltioiden toimivaltaan, ja kehottaa komissiota torjumaan jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten pyrkimykset ottaa mainitut poikkeukset uuteen harkintaan oman lainsäädäntönsä mukaisesti;
11. on huolestunut siitä, että suuntaviivat 122 ja 141 asettavat markkinaosuusrajan mielivaltaisesti 15 prosenttiin, ja kehottaa komissiota nostamaan markkinaosuusrajan vähimmäisrajaan eli 20 prosenttiin;
12. kehottaa komissiota pidentämään näiden asetusten käyttöönoton siirtymäkautta siten, että se on kaksi vuotta;
13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille.

PERUSTELUT

Taustaa

Komissio julkaisi 27. huhtikuuta 2000 uudet ehdotukset kilpailijoiden välisiä laaja-alaisia yhteistyösopimuksia koskeviksi määräyksiksi ja suuntaviivoiksi. Näiden ehdotusten tarkoituksena on sopeuttaa tämä alan kilpailumääräykset siten, että niissä otetaan huomioon taloudellisten olosuhteiden muuttuminen. Näiden muutettujen kilpailusääntöjen on määrä tulla voimaan vuonna 2001.

Noudattaen menettelyä, jota on jo aikaisemmin käytetty kartellien vastaisten toimien, fuusioiden ja vertikaalisten rajoitusten osalta, komissio teki itse aloitteen ja antoi ehdotuksensa parlamentin tiedoksi talous- ja raha-asioiden valiokunnan puheenjohtajan välityksellä ennen tekstien virallista julkaisemista.

Komission uusien ehdotusten sisältö

Laaja-alaiset yhteistyösopimukset ovat samalla markkinoiden tasolla toimivien yritysten välisiä sopimuksia. Nämä sopimukset kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan piiriin. Tähän saakka oikeusperusta on pohjautunut EY:n perustamissopimuksen määräyksiin ja kahteen "ryhmäpoikkeusasetukseen" (tutkimus- ja kehityssopimuksia koskeva komission asetus (ETY) N:o 417/85 ja erikoistumissopimuksia koskeva asetus (ETY) N:o 418/85, johon on liitetty kaksi tulkitsevaa tiedonantoa). Näiden "ryhmäpoikkeusasetusten" voimassaoloaika päättyy 31. joulukuuta 2000. Tästä syystä komissio esittää nyt kolmen uuden tekstin hyväksymistä:

- "ryhmäpoikkeusasetuksen" luonnos, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamista erikoistumissopimusten osalta;
- "ryhmäpoikkeusasetuksen" luonnos, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamista tutkimus- ja kehityssopimusten osalta;
- luonnos suuntaviivoiksi, jotka koskevat 81 artiklan soveltuvuutta laaja-alaisiin yhteistyösopimuksiin.

Nykyisen lainsäädännön tarkistaminen käynnistettiin vuonna 1997 eurooppalaisten yritysten laajan kuulemiskierroksen avulla. Kuulemisen tulokset osoittivat, että yritykset tarvitsevat selvempiä sääntöjä ja tarkempaa ohjausta. Asianomaiset yritykset hyötyvät suuremmasta sopimusvapaudesta. Tämän lisäksi komission tarkoituksena on luoda ystävällisempi ja selkeämpi lainsäädäntökehys yrityksiä varten.

Peruseriaatteena on yleinen poikkeus niiden yhtiöiden osalta, joilla ei ole merkittävää markkinaosuutta. Poikkeuksen markkinaosuusraja on erikoistumisen osalta 20 % ja tutkimus- ja kehitysohjelmien osalta 25 %.

Nk. "kovat" rajoitukset, jotka koskevat hintakartelleja, markkinoiden tai asiakkaiden jakamista, ovat edelleen kiellettyjä.

Uusia suuntaviivoja sovelletaan tutkimus- ja kehitysohjelmiin ja tuotantosopimuksiin, jotka eivät kuulu ryhmäpoikkeusten piiriin. Ne auttavat yrityksiä arvioimaan suuremmalla varmuudella, rajoittaako sopimus kilpailua vai ei.

Esittelijän kanta

Komission ehdotukset ovat myönteinen edistysaskel, koska markkinoiden tarpeet muuttuvat jatkuvasti ja koska Euroopan unionin kilpailupolitiikkaa ollaan tarkistamassa sen mukaisesti.

Toimielinten välisten suhteiden näkökulmasta katsoen esittelijä pitää myönteisenä sitä, että komissio päätti antaa ehdotuksensa parlamentin tiedoksi ennen tekstien virallista julkaisemista; tämä kuvastaa parlamentin ja komission välisen luottamuksen kohentumista.

Esittelijä kannattaa suurelta osin komission valitsemaa lähestymistapaa; esittelijä uskoo kuitenkin, että teksteihin on edelleen tehtävä joitakin muutoksia, joiden avulla parannetaan tämän uuden lainsäädäntökehyksen tehokkuutta:

- tutkimus- ja kehitysohjelmien osalta poikkeuksen voimassaoloaikaa on jatkettava 10 vuoteen tarkoituksena parantaa sopimuspuolten oikeusturvaa ja sopimusvarmuutta. Toiseksi ei ole täysin asianmukaista käyttää markkinaosuusrajaa markkinaosuuksien mittana; tässä yhteydessä on harkittava vaihtoehtoisia ja tarkempia keinoja; lopuksi sopimuspuolen mahdollisuutta sopia yhteisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulosten hyödyntämisestä ei pidä rajoittaa siten, kuin asetusehdotuksen 2 artiklan 3 kohdassa ehdotetaan;
- myös erikostumissopimusten osalta on tutkittava markkinaosuusrajan täsmällisyyttä;
- suuntaviivojen osalta suurena huolenaiheena on tarve selventää määräyksiä sen osalta, milloin sovelletaan vertikaalisia ja milloin sovelletaan horisontaalisia suuntaviivoja. Toisaalta suuntaviivat 122 ja 141 asettavat markkinaosuusrajan mielivaltaisesti 15 prosenttiin, ja tämä pitäisi nostaa vähintään 20 prosenttiin.

Yleisellä tasolla on todettava, että tämän lainsäädäntökehyksen pitäisi tulla voimaan kahden vuoden siirtymäkauden jälkeen.

Johtopäätökset

Euroopan parlamenttia on pyydetty hyväksymään uudet asetukset ja suuntaviivaluonnokset: parlamentti odottaa, että komissio kiinnittää asianmukaista huomiota ehdotuksiin, joiden tarkoituksena on parantaa komission kilpailupolitiikan sopeuttamista tämän alan muuttuviin taloudellisiin realiteetteihin.